

Jeugd -en jongerenwerk in Voorschoten

Richting, uitgangspunten en kaders

Afdeling Mens en Samenleving
Februari 2023

Inleiding

In Voorschoten zijn er 4.371 kinderen van 0-15 jaar, en 2.840 jongeren van 15-25 jaar. Dit is ruim 28 % van de inwoners van Voorschoten. Er zijn acht basisscholen binnen de gemeente, maar voor middelbaar onderwijs moeten de jongeren het eigen dorp uit. Voorschoten heeft over het algemeen een middelhoge tot zeer hoge sociaaleconomische status. Het algemene beeld is dan ook dat het wel goed gaat met de jeugd in Voorschoten. Toch spelen ook in Voorschoten zaken als armoede, (vecht)scheidingen, psychosociale problematiek en middelengebruik wel degelijk een rol. Het jeugd- en jongerenwerk wordt ingezet om jongeren indien nodig ter zijde te staan bij het opgroeien.

Dit document is tot stand gekomen uit de samenwerking met collega's van openbare orde en veiligheid en het huidige jeugd -en jongerenwerk. Op basis hiervan zal integraal en met input van Voorschoten voor elkaar de opdracht worden geformuleerd (het wat). Aan Voorschoten voor Elkaar is het om vorm en uitvoering te geven aan de opdracht en de samenwerking hierbinnen (het hoe).

In dit document staat de context beschreven met uitgangspunten van waaruit we als gemeente het jeugd -en jongerenwerk willen inzetten, en wat we daar mee willen bereiken. Dit document is als volgt opgebouwd. We beginnen met een aanleiding voor het opstellen van dit document. Vervolgens worden de uitgangspunten beschreven in de hoofdstukken 1 t/m 4. Hoofdstuk 1 bevat de doelgroep en maatschappelijke effecten van jeugd -en jongerenwerk. In hoofdstuk 2 staan de kernkwaliteiten voor het jeugd- en jongerenwerk die we als gemeente belangrijk vinden. Hierin gaan we ook in op deskundigheid en privacy en gegevensverwerking. In hoofdstuk 3 worden de kerntaken van het jeugd -en jongerenwerk omschreven, gaan we in op bereikbaarheid en zichtbaarheid van het jeugd- en jongerenwerk en beschrijven we kort de methodieken. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de samenwerkingspartners en wat we als gemeente belangrijk vinden in signaleren en samenwerking. In hoofdstuk 5 staan de kaders beschreven die volgen uit de hoofdstukken 1 t/m 4. Daaraan is het financieel kader toegevoegd.

Aanleiding

Sinds 2020 is Voorschoten voor Elkaar de organisatie die in Voorschoten het jeugd -en jongerenwerk uitvoert. Jeugd -en jongerenwerk is een voorziening in de pedagogische basisinfrastructuur. Jeugd -en jongerenwerkers focussen zich op alles wat een jongere nodig heeft aan steun bij het volwassen worden.

Na twee jaar jeugd -en jongerenwerk bij Voorschoten voor Elkaar, kunnen we met elkaar de conclusie trekken dat het zaak is het jeugd -en jongerenwerk steviger neer te zetten. Dit belang is ook onderstreept in het coalitieakkoord 2022-2026. Zoals eerder beschreven, bestaat het beeld dat het wel goed gaat met de jongeren in Voorschoten. De partijen rondom jongeren hebben echter de gedeelde zorg dat het in de praktijk soms wel anders is.

Ondanks de over het algemeen middelhoge tot zeer hoge sociaaleconomische status, leeft 4,7 % van de kinderen in een gezin dat moeite heeft met rondkomen, leeft 7% in lage welvaart, heeft 5,8% kans op opgroeien in armoede en leeft 3,7% op bijstandsniveau. Opgroeien met beperkte middelen heeft impact op het gezin, de opvoeding en ontwikkelingskansen van jongeren. De indruk uit de praktijk is, ook vanuit de andere disciplines binnen Voorschoten voor Elkaar, dat er meer verborgen armoede is en meer problematische gezinssituaties achter de voordeur plaatsvinden, dan zichtbaar is in de statistieken.

Ook met de mentale gezondheid van onze jongeren gaat het niet altijd goed, mede door de corona pandemie. Zo ervaart 47% van alle jongeren in klas 2/4 (13-16 jaar) van de middelbare school (zeer) vaak stress, voelt 11% zich onvoldoende weerbaar en ervaart 22% van deze jongeren somberheid. 13% van de jongeren heeft een verhoogd risico op psychosociale problemen, 20% heeft een risico op emotionele problemen en heeft 12% een risico op gedragsproblemen. Dit is niet uniek voor Voorschoten, maar geeft zeker het belang van aandacht hierop weer voor deze jonge doelgroep.

Verder is er weinig te doen voor de jeugd, en mede daardoor bouwen onze jongeren hun sociale netwerk vrijwel uitsluitend op buiten het dorp. Dit heeft ook te maken met het feit dat er geen middelbare school is in Voorschoten. Het jeugd -en jongerenwerk signaleert ook veel drugs -en alcoholproblematiek, waarbij het bagatelliseren van het gebruik door ouders soms ook onderdeel is van het probleem. Als laatste zien we vanuit het jeugd -en jongerenwerk, maar ook vanuit de afdeling Openbare Orde en Veiligheid (OOV) van de gemeente, een verjonging van de groep die in aanraking komt met de politie of ernstige strafbare feiten plegen. Ook dit is een landelijke trend, maar daarmee wel net zo belangrijk om op in te zetten.

Op dit moment richt het jeugd -en jongerenwerk zich op ambulant werk op straat en waar mogelijk op individuele coaching/begeleiding, en met name op de jongeren van 16+.

Daarnaast wordt nu met name reactief gehandeld op signalen of gebeurtenissen.

Bovenstaande cijfers over de jongeren in Voorschoten vragen een veel bredere aanpak, één die meer gericht is op preventie. Dit betekent het betrekken van een jongere doelgroep, en preventieve rol voor het jeugd -en jongerenwerk in de samenwerking met partners op het gebied van overlast en veiligheid. Dit sluit ook aan bij het kader van het nieuwe beleidsplan Sociaal Domein, waarin we ons nog meer richten op preventie en hier een stevige basis op willen zetten.

Om hier vorm aan te geven is dit document opgesteld, met een duidelijke richting vanuit de gemeente op het jeugd- en jongerenwerk die de kaders vormt voor een nieuwe opdracht. Volgend uit dit document zullen de opdracht en de gewenste resultaten voor het jeugd -en jongerenwerk worden geformuleerd. Uitgangspunt hierin is voldoende ruimte voor de invulling door de professional. Waar wij als gemeente met name richting geven aan het wat, geeft de uitvoerende organisatie invulling aan het hoe. Daarbij mede gericht op een goede samenwerking met de verschillende disciplines binnen Voorschoten voor Elkaar, en partners zoals de gemeente zelf, het onderwijs, de politie, etc.

1 Doelgroep en maatschappelijke effecten

Voor een effectief jeugd -en jongerenwerk is de eerste stap het vaststellen van de doelgroep en bepalen wat zij moeten bereiken. In dit hoofdstuk worden de doelgroep, de maatschappelijke effecten en de verschillende methodieken waarvan het jeugd -en jongerenwerk gebruik maakt beschreven.

Het zwaartepunt van het jeugd -en jongerenwerk is preventie. De jeugd -en jongerenwerker weet aan te sluiten bij jong en oud, en is tegelijkertijd in staat de kwetsbare jongere te bereiken. De activiteiten en ondersteuning zijn gericht op kennen, binden, vroegsignaleren, versterken en ondersteunen vanuit focus op wat er wel kan, niet op wat er mis gaat. De jeugd -en jongerenwerker creëert een veilige sfeer voor alle jongeren.

1.1 Doelgroep

Jeugd -en jongerenwerk is er voor alle jongeren in de leeftijd van 10 t/m 23 jaar. Als er in dit document gesproken wordt over jongeren, wordt deze doelgroep bedoeld. Dit betekent uiteraard niet dat jongeren onder de 10 jaar of boven de 23 jaar worden uitgesloten van deelname aan activiteiten of ondersteuning.

Deze brede doelgroep is bewust gekozen. In de gemeente Voorschoten gaat het met de meeste jongeren goed. Ze hebben een stabiele thuissituatie, hebben geen financiële problemen, gaan naar school en/of werk en zijn lid van een (sport)club. Deze jongeren groeien over het algemeen ook zonder jeugd- en jongerenwerk op tot sociaal en economisch zelfstandige burgers. Maar bij de jongere doelgroep is het nog niet altijd duidelijk hoe een jongere zal opgroeien, dat is immers van veel factoren afhankelijk (kindfactoren, ouder/gezinsfactoren en omgevingsfactoren). Daarom zet het jeugd -en jongerenwerk zich ook preventief in voor die doelgroep. Dit is bevorderlijk en nodig voor de binding met Voorschoten, het goed kennen van de jongeren in Voorschoten en het bekend maken van jongeren met het jeugd -en jongerenwerk, maar ook voor vroegsignalering van bepaalde signalen, ook wel risicofactoren genoemd: een vergrote kans op problemen op latere leeftijd. Door hier vroeg en goed op in te spelen, kan er worden voorkomen dat risicofactoren uitgroeien tot problemen.

Risicofactoren kunnen er zijn bij de jongere zelf, bij de ouders of het gezin, of buiten het gezin. Voorbeelden van risicofactoren bij de jongere zijn bijvoorbeeld een moeilijk temperament, een zwakke intelligentie, moeite met emotieregulatie of moeite hebben met afremmen van het eigen gedrag. Risicofactoren in ouders zijn bijvoorbeeld een geringe ouderlijke sensitiviteit, psychiatrische problematiek of verslaving, relatieproblemen of (v)echtscheiding. Bij risicofactoren buiten het gezin valt te denken aan afwijzing door leeftijdgenoten, vriendengroepen met gedragsproblemen, een negatief schoolklimaat of gebrek aan vrijetijdsbesteding. Uit onderzoek en ervaring blijkt dat deze risicofactoren een voorspeller zijn voor problemen op latere leeftijd. Dit betekent dat er ook een groep jongeren

is die wat meer ondersteuning nodig heeft bij het opgroeien, dit is de andere doelgroep van het jeugd -en jongerenwerk. Dit zijn jongeren die opgroeien in kwetsbare situaties (armoede, eenoudergezin, schoolverzuim, al in de jeugdhulp), die op één of meerdere leefgebieden zoals school, thuis of in het sociale netwerk problemen ervaren, zorgen voor overlast, middelen gebruiken of dreigen te vervallen in criminele activiteiten.

Het jeugd -en jongerenwerk in Voorschoten wil er voor al deze jongeren zijn en een passende aanpak bieden voor verschillende doelgroepen.

1.2 Maatschappelijke effecten

Het Jeugd -en jongerenwerk wordt in Voorschoten uitgevoerd door Voorschoten voor Elkaar. Voorschoten voor Elkaar werkt in opdracht van de gemeente aan een aantal maatschappelijke doelen, die voortkomen uit het huidige en toekomstige beleidsplan Sociaal Domein. Drie van die doelen sluiten aan op het jeugd -en jongerenwerk. Dit zijn:

1. Inwoners groeien gezond en veilig op en kunnen zich maximaal ontwikkelen
2. Er is een duurzaam systeem voor zorg en ondersteuning
3. Inwoners die hulp nodig hebben, krijgen de juiste ondersteuning op tijd.

Bij de brede opdracht aan Voorschoten voor Elkaar hoort een prestatiedocument. Daarin zijn zeven maatschappelijke doelen uit de maatschappelijke agenda opgenomen. Drie van die doelen sluiten aan op het jeugd -en jongerenwerk. Deze zijn hieronder weergegeven, met daaronder de procesindicatoren waarop we meten of de doelen worden behaald. Deze doelen sluiten ook aan bij het kader van het nieuwe beleidsplan, dat tevens meer gericht is op preventie.

De resultaten voor het jeugd -en jongerenwerk worden nader bepaald in de opdracht aan de hand van deze indicatoren.

Beleidsdoelen en procesindicatoren

Het doel voor het jeugd -en jongerenwerk in Voorschoten kan hieruit voortvloeiend geformuleerd worden als:

'Jongeren in Voorschoten groeien gezond, veilig en verbonden met de gemeenschap op, tot zelfstandige volwassenen.'

Hierin zitten twee onderdelen, namelijk:

1. Begeleiden van jongeren in het opgroeien tot sociaal en economisch zelfstandige burgers;
2. Vergroten van de binding van de jeugd met de gemeenschap én andersom, en daarmee vergroten van de veiligheid in de gemeente.

Alle inzet en activiteiten van het jeugd -en jongerenwerk dienen aan dit doel bij te dragen. Dit zal verder worden gespecificeerd in de nog te formuleren opdracht. Het is daarbij belangrijk om oog te hebben voor het feit dat we het hebben over lange termijndoelen, omdat effectieve preventie tijd kost.

2 Kernkwaliteiten

In de gemeente Voorschoten werken we vanuit onze drie kernwaarden: vakkundig, betrouwbaar en in eenvoud. Dit betekent onder andere dat we goede dienstverlening leveren, afspraken nakomen, efficiënt werken en zaken niet onnodig ingewikkeld maken. Dit verwachten we ook van onze opdrachtnemers.

Daarnaast zien we graag een aantal kernkwaliteiten in de jeugd -en jongerenwerkers die daarop aansluiten of die belangrijk zijn. Hieronder worden de belangrijkste genoemd.

Betrouwbaar

Het jeugd -en jongerenwerk is open, eerlijk naar jongeren, hun (in)directe leefomgeving en ketenpartners, en is zorgvuldig in de communicatie.

Deskundig

Het jeugd- en jongerenwerk is de deskundige partij voor wat betreft de leefwereld van jongeren en deelt deze kennis met anderen. Daarnaast bezitten ze de competenties om met jongeren te werken.

Daadkrachtig

Er wordt snel en goed gehandeld met veel energie en ondernemingslust.

(Pro)actief

Het jeugd -en jongerenwerk signaleert kansen en handelt daarnaar. Problemen of belemmeringen lossen zij zo snel mogelijk op.

Beschikbaar, zichtbaar en samenwerkingsgericht

Het jeugd -en jongerenwerk is flexibel inzetbaar en makkelijk bereikbaar voor jongeren, hun ouders, buurtbewoners en ketenpartners.

2.1 Deskundigheid

Van bovenstaande kernkwaliteiten is deskundigheid van de jeugd -en jongerenwerkers van groot belang. Onder deskundigheid vallen meerdere aspecten. Zo valt te denken aan opleidingsniveau, maar ook aan relevante ervaring, up-to-date vakkennis, en leergierigheid om nieuwe kennis op te doen en deze toe te passen in de praktijk. Daarbij is aansluiting bij en affiniteit met de doelgroep niet in de laatste plaats van belang. Er zijn een aantal punten hierbinnen belangrijk om uit te lichten.

Opleidingsniveau

De jeugd -en jongerenwerker heeft een relevante opleiding, bijvoorbeeld

Pedagogisch Werker Jeugdzorg (niveau 4, MBO), Sociaal-Cultureel Werker (MBO)

Culturele en Maatschappelijke Vorming (HBO), Pedagogiek (HBO), Social Work met als minor jongerenwerk (HBO) of een vergelijkbare opleiding.

SKJ registratie

Voor een jeugd -en jongerenwerker is een SKJ registratie in principe niet nodig, tenzij het werkzaamheden betreft die volgens het kwaliteitskader jeugd om een geregistreerde professional vragen. Dat is het geval als er sprake is van één van de volgende situaties: risicovol, crisis, onveilige omgeving, levensbedreigend, meerdere problemen spelen tegelijkertijd (bijvoorbeeld somatische, psychische, sociale problematiek en/of ontwikkelings-, gedrags- en/of opvoedingsproblematiek) en daarbij is niet duidelijk welke hulp nodig is, complexe problematiek (waarvan de achterliggende oorzaak onbekend is), en sterk wisselend verloop.

Als één van deze situaties zich voordoet en de jeugd -en jongerenwerker geen registratie heeft, dient een professional te worden betrokken die wel een registratie heeft. Deze professional heeft dan de verantwoordelijkheid.

Meldcode

Bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling handelt de jeugd -en jongerenwerker volgens de meldcode.

Voor verdere eisen aan deskundigheid gaan we uit van de eisen die Voorschoten voor Elkaar aan al haar medewerkers stelt.

2.1 Privacy en gegevensverwerking

Privacyregels vragen om zorgvuldige omgang met de persoonlijke informatie van burgers

waarover overheden en instellingen beschikken. Dit betreft schriftelijke gegevensverwerking. De manier waarop staat beschreven in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Uitvoeringswet AVG: Het algemene kader voor de omgang met privacy, de zorgvuldigheidseisen en rechten van burgers omtrent gegevensverwerking.

Er zal van gegevensverwerking over het algemeen weinig sprake zijn, vanwege de preventieve insteek van het werk. In het geval dat dit wel nodig is, gaan we er vanuit dat de jeugd -en jongerenwerkers weten hoe ze omgaan met privacy en verwerking van persoonsgegevens volgens de voorwaarden uit de AVG, en dat Voorschoten voor Elkaar toeziet op juiste naleving hiervan.

Wanneer er sprake is van noodzaak van gegevensdeling met ketenpartners zoals politie en boa voor bevordering van samenwerking en integrale aanpak, ligt daaronder een convenant voor gegevensdeling. Dit is opgesteld samen met een jurist en hiervoor is de gemeente verantwoordelijk.

3 Kerntaken en methodieken

Het jeugd- en jongerenwerk in Voorschoten richt zich op een aantal kerntaken, beschreven onder 3.1 Bij de uitvoering van die kerntaken staat de inzet op beschermende factoren centraal. Dit betekent focus op en versterken van wat er wel goed gaat, om zo te voorkomen dat de risicofactoren, zoals beschreven in hoofdstuk 1, geen kans krijgen door te ontwikkelen tot problemen. Dit gaat ook uit van een positieve benadering en is volgens het Nederlands Jeugd instituut (NJI) een effectieve manier van preventie. De top tien beschermende factoren zijn:

1. Sociale binding
2. Kansen voor betrokkenheid
3. Prosociale normen
4. Erkenning en waardering voor positief gedrag
5. Steun van belangrijke volwassenen en voorzieningen in de buurt
6. Constructieve tijdsbesteding
7. Competenties
8. Cognitieve vaardigheden
9. Schoolmotivatie
10. Positieve identiteit

3.1 Kerntaken

Vanuit de versterking van beschermende factoren zien we voor het jeugd -en jongerenwerk een aantal kerntaken die bijdragen aan het behalen van de doelen. Alle activiteiten en

diensten die het jeugd -en jongerenwerk biedt vallen onder deze kerntaken. Dit zijn de kerntaken waar alle activiteiten van het jeugd -en jongerenwerk uit voortvloeien:

1. Contact leggen en onderhouden
2. (vroeg)Signalering
3. Stimuleren en ondersteunen van talentontwikkeling
4. Ontwikkelingsstimulering
5. Interventie

3.1.1 Contact leggen en onderhouden

Jeugd -en jongerenwerkers kennen de meeste jongeren binnen de doelgroep. Er kan onderscheid gemaakt worden in jongeren die ze individueel kennen, en jongeren die gekend worden onderdeel van een groep. De preventieve en collectieve activiteiten zijn voor een bredere doelgroep, met name om contact te leggen en te binden. Hierin is kennen van interesses en vrijetijdsbesteding een belangrijk onderdeel. In de individuele contacten is het ook van belang dat de jeugd -en jongerenwerker de ambities, twijfels, thuissituatie en school en/of werksituatie van de jongere kent.

De jeugd- en jongerenwerker kent ook de jongeren op straat. De jeugd -en jongerenwerker kent de sociale kaart van het gebied waar hij/zij werkzaam is en verwijst de jongeren naar voorzieningen of vrijetijdsactiviteiten door. Indien nodig vindt niet alleen doorverwijzing plaats, maar is het jeugd- en jongerenwerk ook bij het eerste contact betrokken.

3.1.2 (vroeg)Signalering

Het jeugd- en jongerenwerk is voor jongeren een zeer laagdrempelige voorziening waar ze makkelijk hun weg vinden. Als één van de weinige beroepsgroepen in de omgeving van jeugd zijn zij in alle opvoedkundige milieus actief. Mede door de uitbreiding naar inzet op een jongeren doelgroep, komen signalen of zorgen al eerder naar boven. Daarnaast komen de signalen met name uit de eigen leefomgeving van jongeren: op school en bij vrijetijdsactiviteiten, maar ook op straat, via social media en in de omgang met vrienden. Wanneer dit soort signalen worden opgepikt, kan de jeugd -en jongerenwerker vanuit eigen expertise inzet plegen, via één van de methodieken waarmee gewerkt wordt.

3.1.3 Stimuleren en ondersteunen van talentontwikkeling

Een jeugd- en jongerenwerker is een agoog die jongeren begeleidt naar volwassenheid. Vanuit dit vak spreken zij jongeren aan op hun eigen kracht. Ze ontwikkelen en bieden zoveel mogelijk vraaggericht programma's aan waarin creativiteit, talenten en kwaliteiten van jongeren centraal staan. Jongeren hebben hierin een actieve rol en waar mogelijk verantwoordelijkheid. Een jeugd -en jongerenwerker heeft een voorbeeldfunctie naar jongeren. Vanuit deze voorbeeldfunctie confronteren zij jongeren en schudden ze hen wakker bij eventueel fout gemaakte keuzes, maar wijzen ze daarbij ook op kansen die ze hebben in de maatschappij.

Vanuit hun agogische taak:

is het jeugd -en jongerenwerk overtuigd van de talenten van jongeren, ook als die niet direct zichtbaar zijn;

- steunen zij jongeren waar nodig;

- blijft de jeugd- en jongerenwerker betrokken bij jongeren, ook bij het vertonen van negatief gedrag (voor zichzelf of zijn/haar omgeving). De jeugd -en jongerenwerker geeft jongeren zelf inzicht in de gemaakte keuzes en in de mogelijke consequenties die dit gedrag heeft. In samenspel met de ketenpartners zoals de wijkagent of boa kan het jeugd -en jongerenwerk ook in gang zetten dat negatief gedrag tot daadwerkelijke consequenties leidt. Belangrijk is echter dat het negatieve gedrag niet leidt tot afwijzing van de persoon in zijn geheel;

- biedt de jeugd -en jongerenwerker voor iedereen een veilige plek en jongeren krijgen het gevoel dat ze er toe doen.

3.1.4 Ontwikkelingsstimulering

De jeugd -en jongerenwerkers leveren praktische dienstverlening en voorlichting op basale vragen van jongeren. Het gaat bijvoorbeeld om voorlichting en advies op het gebied van onderwijs, persoonlijke ontwikkeling, werk, gezondheid, sociaal netwerk en/of vrije tijdbesteding. Het jeugd -en jongerenwerk begeleidt en stimuleert jongeren in het contact met gemeentelijke en andere instellingen en is daarvoor op de hoogte van de sociale kaart van Voorschoten. Bij alle contacten met jongeren stimuleren jeugd -en jongerenwerkers de jongeren om zoveel mogelijk zelf aan de slag te gaan.

Uiteindelijk streeft het jeugd -en jongerenwerk met al haar inzet naar het begeleiden van jongeren naar volwassenheid. Dit betekent enerzijds dat ze sociaal zelfstandig zijn: jongeren onderschrijven en handelen naar de algemeen maatschappelijk aanvaarde waarden en normen, en anderzijds dat ze economisch zelfstandig zijn: ze kunnen op eigen benen staan en voor zichzelf zorgen.

3.1.5 Interventie

Vanuit (vroeg)signalering en contact met de jongeren, kunnen soms signalen naar boven komen waaruit blijkt dat betrokkenheid vanuit jeugd -en jongerenwerk niet voldoende is. In deze situatie is het jeugd -en jongerenwerk een belangrijke schakel in de doorverwijzing naar en samenwerking met de collega's binnen Voorschoten voor Elkaar en andere ketenpartners. Op zo'n moment weet de jeugd -en jongerenwerker in overleg met de jongere te schakelen met andere professionals die iets kunnen betekenen, en begeleidt de jongere daar naartoe. Ook kan er soms sprake zijn van grensoverschrijdend gedrag: overlast door hangjongeren, vandalisme, etc. In dit geval is de jeugd -en jongerenwerker een belangrijke partner in de integrale samenwerking met ketenpartners binnen overlast en veiligheid, om zodanig in te grijpen dat het ongewenste gedrag stopt. Is er sprake van een bedreigende situatie, zoals huiselijk geweld of kindermishandeling, dan zal het jeugd- en jongerenwerk altijd op signalen hiervan handelen door dit volgens de meldcode op te pakken en bij de relevante instanties te melden. Het jeugd -en jongerenwerk kan in dit geval de situatie niet stoppen, maar kan wel een rol hebben als vertrouwenspersoon voor de jongere.

3.2 Zichtbaarheid en bereikbaarheid

Voor het goed uitvoeren van deze kerntaken vragen we van het jeugd -en jongerenwerk goede bereikbaarheid en zichtbaarheid. De jeugd -en jongerenwerker kent de jongeren en is bekend bij en zichtbaar voor de jongeren, de ouders en de inwoners van Voorschoten. Daarnaast bevinden ze zich in de leefwereld van de jongeren en zijn ze op de hoogte van wat er speelt onder de jongeren. Zichtbaar en bereikbaar zijn doen zij onder andere door:

- aanwezig te zijn in de wijken of op de plaatsen waar dat nodig is
- actief en zichtbaar te zijn op social media
- aanwezig te zijn op vaste tijden op de plekken waar jongeren welkom zijn, zoals de Groene Kikker
- toegankelijk te zijn voor verschillende groepen jongeren, voor verschillende leeftijden, en voor jongens én meiden en iedereen die zich anders identificeert
- zowel online als fysiek direct bereikbaar te zijn voor jongeren
- bereikbaar te zijn voor professionals, ouders en inwoners van Voorschoten. Dit kan zijn via directe bereikbaarheid of via het gebruikelijke contactproces van Voorschoten voor Elkaar

3.3 Methodieken

Grofweg zijn er twee werksoorten binnen het jeugd -en jongerenwerk: accommodatiegebonden en outreachend.

1. Accommodatiegebonden jeugd -en jongerenwerk
Binnen het accommodatiegebonden jeugd- en jongerenwerk wordt contact gelegd met de jongeren om ze te binden, worden activiteiten georganiseerd en worden jongeren ondersteund in het ontdekken, ontwikkelen en breder inzetten van hun talenten. Daarnaast worden themabijeenkomsten rond actualiteiten voor jeugd in de accommodatie opgezet. Voorlichting kan hiervan een vorm zijn.
2. Outreachend jeugd -en jongerenwerk
Outreachend jeugd- en jongerenwerk legt contact met alle jongeren op alle plaatsen waar jongeren zich bevinden (school, straat, sportclub, thuis, uitgaansgelegenheden, in het winkelcentrum en op straat enzovoorts). Inzet hierbij is aanspreken op gedrag, doorgeleiding bij complexe hulpvragen en terugdringen van overlast(beleving).

Binnen deze werksoorten zijn er verschillende methodieken, zie de figuur hieronder. Het uitgangspunt is dat het jeugd -en jongerenwerk op basis van deskundigheid en ervaring de inschatting maakt welke methode wordt ingezet per doel, taak of vraagstuk. Dit doen zij vraaggericht in plaats van aanbodgericht, en ze spelen tevens in op de ontwikkelingen die worden gesignaleerd door het jeugd -en jongerenwerk zelf en door de ketenpartners, zoals de gemeente, politie en boa's. In overleg met de gemeente als opdrachtgever wordt hierop ingezet.

1 Groepswerk

Gericht op het beïnvloeden van interacties en processen binnen een groep, met als doel om bij te dragen aan de ontwikkeling van de groep als geheel én op individueel niveau.

2 Individuele begeleiding

Motiveert jongeren tot positieve gedragsveranderingen en het versterken van hun talenten en kwaliteiten.

3 Ambulant jongerenwerk

Jongerenwerkers zijn aanwezig op plaatsen waar jongeren (samen)komen. Dit kan zijn op straat, scholen, pleintjes, sociale media en winkelcentra. Vanuit de leefwereld van de jongeren onderzoeken zij welke mogelijkheden er zijn om jongeren te 'activeren' of waar ondersteuning nodig is om obstakels in persoonlijke omstandigheden te overwinnen.

4 De inloop

Een laagdrempelige omgeving waar jongeren (nieuwe) vrienden ontmoeten en vaardigheden opdoen. Jongerenwerkers bouwen hier een betekenisrelatie op met jongeren en sporen aan tot empowerment en participatie.

5 Informatie en advies

Als integraal onderdeel van het dagelijks contact tussen jongeren en jongerenwerkers, is deze methodiek erop gericht dat jongeren toegang krijgen tot de informatie die voor hen van belang is. Zo ontwikkelen zij het vermogen om informatie te analyseren en te gebruiken.

6 Talentgericht werken

Focus van de jongerenwerker ligt hierbij op het ontwikkelen van interesses, talenten en competenties van jongeren. Jongerenwerkers bieden jongeren de ruimte om kwaliteiten in te zetten binnen de samenleving en zich persoonlijk te ontwikkelen.

7 Meidenwerk

Gericht op identiteitsontwikkeling van meisjes en jonge vrouwen bij wie de ontwikkelvraag voortvloeit uit het 'vrouw' zijn.

8 Peer-to-peer

Jongerenwerk stimuleert en faciliteert interacties tussen jongeren die eigenschappen, ervaringen of vriendengroepen delen, om zo een positieve bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van jongeren.

9 Youth Organizing

Jongerenwerkers stimuleren, motiveren en ondersteunen jongeren om zelfstandig initiatieven te nemen, deze vorm te geven, uit te voeren en te onderhouden. Hierbij gaat het erom dat jongeren de aanzet doen, regie hebben en de verantwoordelijkheid dragen voor de praktische realisatie van het initiatief.

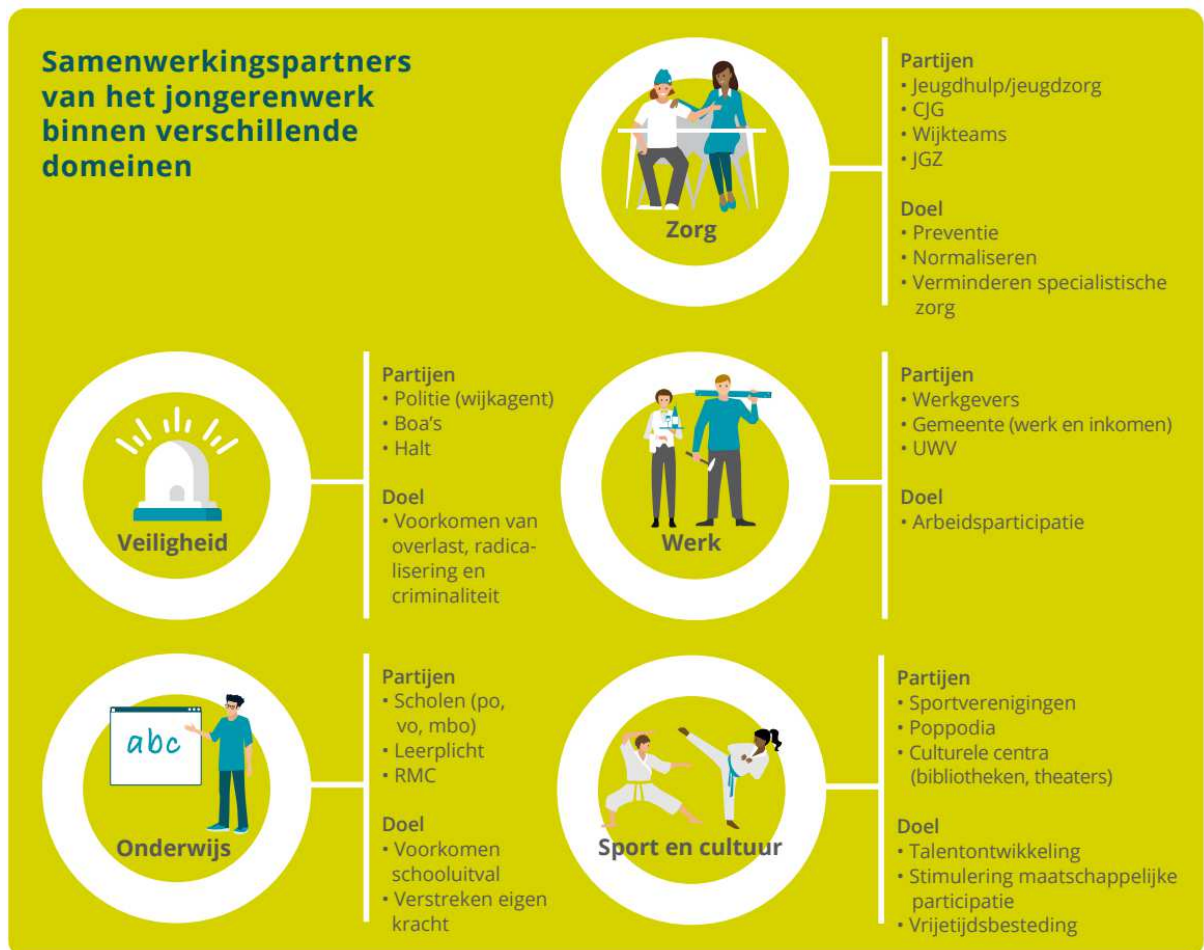
Bron: Nji infographic jongerenwerk

Voor het behalen van maatschappelijke effecten is aangetoond dat multi methodische inzet een voorwaarde is. Dit betekent dat een combinatie van verschillende methodieken binnen het jeugd -en jongerenwerk als geheel, en dus het totaalpakket aan inzet (van individuele begeleiding tot informatie & advies en het organiseren van laagdrempelige activiteiten) is wat de aanpak van het jeugd -en jongerenwerk tot een succes maakt.

4 Samenwerkingspartners

Door intensief samen te werken met andere basisvoorzieningen kunnen jeugd -en jongerenwerkers de jongeren in Voorschoten nog beter ondersteunen. Zij worden vaak de ogen en oren van de wijk genoemd, en zijn een belangrijke schakel in de samenwerking met partijen rondom jongeren. Een jeugd -en jongerenwerker heeft namelijk veel contact met

jongeren en inwoners in de wijk en met andere professionals. Hieronder een algemene weergave van de partijen waarmee wordt samen gewerkt.

Bron: Nji infographic jongerenwerk

Op dit moment werkt het jeugd -en jongerenwerk ook met een aantal partijen samen naast de hierboven genoemde partijen, zoals sportclubs, Brijder verslavingszorg en GGD. Er wordt verder ingezet op sterkere samenwerking met een aantal andere partijen, zoals onder andere het Jeugdpreventie Team (JPT), HALT en Jongeren informatiepunt (JiP). Een paar samenwerkingspartners worden hieronder verder uitgelicht.

Onderwijs

Jeugd -en jongerenwerkers werken steeds meer samen met onderwijsinstellingen. Door in en rond school aanwezig te zijn, bijvoorbeeld in de pauzes en na schooltijd, komen jongeren makkelijk in contact met jeugd- en jongerenwerkers. Jongeren kunnen bij hen terecht voor vragen of problemen. Daarnaast kunnen jeugd -en jongerenwerkers voor scholen een waardevolle samenwerkingspartner zijn, omdat zij weten wat er speelt in het leven en de

leefomgeving van de jongeren buiten de schoolmuren. In Voorschoten is de schoolmaatschappelijk werker (SMW) vanuit Voorschoten voor Elkaar de schakel met het onderwijs. Daarnaast kan mogelijk met de inzet op de jongere doelgroep de samenwerking met het basisonderwijs worden versterkt.

Samenwerking tussen jeugd -en jongerenwerk, middelbare scholen en tevens leerplicht maakt verder ook een gezamenlijke preventieve aanpak mogelijk om gebroken schoolcarrières te voorkomen. Dit blijkt tot nu toe een uitdaging, omdat er geen middelbare scholen zijn in Voorschoten. We vragen van het jeugd -en jongerenwerk in te zetten op deze samenwerking op een manier die wel mogelijk is, omdat het van belang is dat we informatie van onze leerlingen op middelbare scholen in bijvoorbeeld Leiden en Wassenaar ontvangen.

Politie en handhaving

We vragen van de jeugd -en jongerenwerkers een goede samenwerking met de politie (wijkagenten, jeugdagenten), Halt en boa's. Door een goede samenwerking kan bijvoorbeeld overlast worden voorkomen. Daarnaast kan door vroegtijdige signalering en het delen van deze signalen ook op tijd worden ingegrepen als een jongere in de criminaliteit dreigt af te glijden. Jeugd -en jongerenwerkers kunnen in zo'n situatie een belangrijke rol spelen door de jongere perspectief te bieden, te betrekken bij de samenleving en aan talentontwikkeling te werken.

Het is van belang dat de jeugd -en jongerenwerkers, net als de boa's en politie, vanuit hun eigen rol en expertise handelen. Daarom leggen we in Voorschoten met elkaar afspraken van de samenwerking vast in de integrale jeugdaanpak vanuit OOV. Zo weten iedereen wat ze van elkaar mogen verwachten wat betreft taken, rollen en verantwoordelijkheden en waar de grenzen liggen.

Buurt- en wijkteams

Jeugd- en jongerenwerkers vormen een goede brug naar buurt- en wijkteams, omdat zij in de wijk werken. Landelijk gezien is deze samenwerking nog sterk in ontwikkeling. In Voorschoten is die samenwerking al veel verder, omdat Voorschoten voor Elkaar onze brede welzijnsorganisatie is (en daarmee de eerste toegang tot alle hulp en ondersteuning), waar alle disciplines zijn ondergebracht. Dit zorgt voor korte lijnen en snellere en makkelijkere samenwerking met andere professionals. De jeugd- en jongerenwerker is hierin in samenwerking met de andere professionals verantwoordelijk voor de juiste toeleiding naar andere disciplines waar nodig, en biedt mogelijkheid tot afschaling of nabegeleiding in situaties waar andere vormen van hulp of ondersteuning worden afgebouwd of niet meer betrokken hoeven te zijn.

Gezin

Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de zorg, begeleiding en opvoeding van kinderen. Het merendeel van hun tijd besteedt een jongere echter buitenshuis (de school, op straat, de

sportclub en/of andere hobby's), en daarom worden ouders hierin gesteund door personen in de omgeving van het kind, zoals jeugd -en jongerenwerkers. Het is van belang waar nodig ook de ouders te betrekken bij de begeleiding van de jongeren. De jeugd -en jongerenwerkers weten vanuit ervaring en deskundigheid wanneer dat wel of niet te doen. Daarnaast kunnen jeugd -en jongerenwerkers ouders helpen wanneer zij vragen hebben over de opvoeding, de ontwikkeling van hun kind of de leefwereld van de jeugd. Het is noodzakelijk dat het netwerk rondom jongeren op de hoogte is van wat er binnen het jeugd -en jongerenwerk gebeurt. Jeugd -en jongerenwerkers kunnen bijvoorbeeld informatie en advies geven, aangeven wat zij zelf in de ondersteuning van jongeren kunnen betekenen of ouders doorverwijzen naar organisaties of hulpverleners wanneer dit nodig is. Ook hier bieden de korte lijnen met andere disciplines vanuit Voorschoten voor Elkaar mooie mogelijkheden.

Daarnaast is kennis van het gezin rondom de jongere belangrijk waar dat mogelijk is. Er kan sprake zijn van gezinsfactoren waarom het minder goed gaat met de jongere, en zicht op en ophalen van signalen bij eventuele andere kinderen in het gezin kan een preventieve werking hebben.

5 Kaders en maatschappelijke effecten

5.1 Inhoudelijke kaders

Onderwerp	Inhoud
Doelgroep	Het jeugd -en jongerenwerk in Voorschoten focust zich op de doelgroep van 10 t/m 23 jaar. Dit betekent niet dat jongeren onder 10 jaar of boven 23 jaar worden uitgesloten van activiteiten want elke jongere in Voorschoten is welkom. Het betekent wel dat de activiteiten en taken zich richten op de jongeren binnen de doelgroep.
Deskundigheid en professionaliteit	Opleidingsniveau De jeugd -en jongerenwerker heeft een relevante opleiding, bijvoorbeeld Pedagogisch Werker Jeugdzorg (niveau 4, MBO), Sociaal-Cultureel Werker (MBO) Culturele en Maatschappelijke Vorming (HBO), Pedagogiek (HBO), Social Work met als minor jongerenwerk (HBO) of een vergelijkbare opleiding. SKJ registratie De jeugd -en jongerenwerker hoeft niet in het bezit te zijn van een SKJ registratie. De jeugd -en jongerenwerker betreft een professional met SKJ registratie wanneer er sprake is van werkzaamheden die dat volgens het kwaliteitskader jeugd vragen. Dat is het geval als er sprake is van één van de volgende situaties: risicovol, crisis, onveilige

	omgeving, levensbedreigend, meerdere problemen spelen tegelijkertijd (bijvoorbeeld somatische, psychische, sociale problematiek en/of ontwikkelings-, gedrags- en/of opvoedingsproblematiek) en daarbij is niet duidelijk welke hulp nodig is, complexe problematiek (waarvan de achterliggende oorzaak onbekend is), en sterk wisselend verloop. Meldcode Bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling handelt de jeugd -en jongerenwerker volgens de meldcode. Kernkwaliteiten De jeugd -en jongerenwerkers bezitten de volgende kernkwaliteiten: 1. Betrouwbaar Het jeugd -en jongerenwerk is open, eerlijk naar jongeren, hun (in)directe leefomgeving en ketenpartners, en is zorgvuldig in de communicatie. 2. Deskundig Het jeugd- en jongerenwerk is de deskundige partij voor wat betreft de leefwereld van jongeren en deelt deze kennis met anderen. Daarnaast bezitten ze de competenties om met jongeren te werken. 3. Daadkrachtig Er wordt snel en goed gehandeld met veel energie en ondernemingslust. 4. (Pro)actief Het jeugd -en jongerenwerk signaleert kansen en handelt daarnaar. Problemen of belemmeringen lossen zij zo snel mogelijk op 5. Beschikbaar, zichtbaar en samenwerkingsgericht Het jeugd -en jongerenwerk is flexibel inzetbaar en makkelijk bereikbaar voor jongeren, hun ouders, buurtbewoners en ketenpartners.
Privacy en gegevensverwerking	Schriftelijke gegevensverwerking gebeurt volgens de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Uitvoeringswet AVG: Het algemene kader voor de omgang met privacy, de zorgvuldigheidseisen en rechten van burgers omtrent gegevensverwerking. We verwachten dat ook het jeugd -en jongerenwerk hieraan voldoet. Gegevensdeling Noodzaak van gegevensdeling met ketenpartners zoals politie en bo

	voor bevordering van samenwerking en integrale aanpak, gebeurt volgens een convenant voor gegevensdeling. Dit convenant is opgesteld door de gemeente.
Kerntaken	Het jeugd -en jongerenwerk heeft vijf kerntaken. Alle activiteiten en diensten die het jeugd -en jongerenwerk biedt vallen onder deze kerntaken. 1. Contact leggen en onderhouden 2. (vroeg)Signalering 3. Stimuleren en ondersteunen van talentontwikkeling 4. Ontwikkelingsstimulering 5. Interventie Zichtbaarheid en bereikbaarheid Het jeugd -en jongerenwerk is zichtbaar en bereikbaar voor: 1. De jongeren in Voorschoten, met nadruk op de jongeren binnen de doelgroep 2. De ouders van de jongeren in Voorschoten 3. De inwoners van Voorschoten die vragen of ideeën hebben over de jongeren
Samenwerking	Het jeugd -en jongerenwerk in Voorschoten werkt in sterke samenwerking met: 1. Politie en handhaving 2. Onderwijs 3. Het wijkteam, in Voorschoten is zijn dat de directe collega's bij Voorschoten voor Elkaar 4. Het gezin rondom de jongere Daarnaast werkt het jeugd -en jongerenwerk samen met onder andere de volgende partijen: 1. Sportclubs 2. Brijder verslavingszorg 3. GGD 4. Jeugdpreventie Team (JPT) 5. HALT 6. Jongeren informatiepunt (JiP) 7. ...

--	--

5.6 Financieel kader

Structureel	2023 € 72.500 2024 en verder: € 145.000
Incidenteel	2023: € 10.000 2024: € 10.000

Vanaf 2024 is er in de begroting structureel € 145.000 beschikbaar voor aanvullend jeugd- en jongerenwerk. In 2023 is een bedrag van € 72.500 beschikbaar, omdat de uitvoering in het eerste half jaar nog wordt voorbereid. De beschikbare middelen worden ingezet ten behoeve van een uitbreiding van 64 uur voor kinder- en tienerwerk.

Op dit moment wordt er al 60 uur jeugd -en jongerenwerk en 8 uur meidenwerk ingezet. Deze kosten zijn onderdeel van de algemene subsidie aan Voorschoten voor Elkaar. Na de uitbreiding is er in totaal structureel 132 uur jeugd -en jongerenwerk beschikbaar.

Activiteitenbudget

Bij de behandeling van de programmabegroting 2023 is motie 268 aangenomen, waarin wordt opgeroepen tot het beschikbaar stellen van € 10.000 in 2023 en 2024 voor activiteitenontwikkeling bij het jeugd -en jongerenwerk. Aan deze motie kan binnen de begroting uitvoering worden gegeven.

5.3 Maatschappelijke effecten

Het jeugd -en jongerenwerk draagt bij aan de maatschappelijke effecten die zijn omschreven in het huidige en toekomstige beleidsplan Sociaal Domein. Drie hiervan zijn specifiek van toepassing op het jeugd -en jongerenwerk:

1. Inwoners groeien gezond en veilig op en kunnen zich maximaal ontwikkelen
2. Er is een duurzaam systeem voor zorg en ondersteuning
3. Inwoners die hulp nodig hebben, krijgen de juiste ondersteuning op tijd.

Deze maatschappelijke effecten kunnen worden samengevoegd in het volgende doel voor het jeugd -en jongerenwerk:

'Jongeren in Voorschoten groeien gezond, veilig en verbonden met de gemeenschap op, tot zelfstandige volwassenen.'

In de opdracht aan het jeugd -en jongerenwerk die volgt uit de kaders in dit document, zullen meer concrete prestatieafspraken worden vastgelegd op het gebied zoals bijvoorbeeld doelgroepen, onderwerpen, activiteiten en samenwerking.